

<p style="text-align: center;"><u>Titel: Evaluatie 10 jaar Octopus</u> <u>Ondertitel: kwaliteitsvolle recherche</u></p>

Probleemstelling

Als ik titel en ondertitel combineer kom ik tot de vraag “heeft de politiehervorming geleid tot meer kwaliteit in de recherche?”

Je zou het ook concreter kunnen stellen: als vandaag de bende van Nijvel actief zou zijn, zullen de daders dan nu wel gevat worden?

Als vandaag Marc Dutroux actief zou zijn, vinden we hem dan voordat hij dramatische misdaden pleegt?

Stelling

Het zijn hypothetische vragen en het is gewaagd ze te beantwoorden, maar ik denk te mogen stellen dat, en ik druk me voorzichtig uit, de kans vandaag groter is dat we deze misdaden ontdekken of oplossen dan 10 jaar geleden.

Op wat baseer ik me?

1. In de eerste plaats op enkele bijzonder puike **resultaten**; mag ik enkele namen in herinnering brengen: Stacy en Nathalie, Joe Van Holsbeek, Fourniret, Nisar Trabelsi, Kim De Gelder, Sekkaki en de 2 andere ontsnapten per heli copter uit de Brugse gevangenis en uit het Brussels gerechtsgebouw: ze zitten, op één na, allen terug achter tralies dankzij ons speurwerk.

ik wil u niet overladen met cijfers of anecdotes maar neem van mij aan dat elke dag criminele organisaties of rondtrekkende dadergroepen worden ontmanteld. Operationele resultaten zijn er zeker.

2. In de tweede plaats op het **rapport van de federale politieraad**. Wat zegt dat rapport over de recherche?

- dat er zich problemen stellen inzake enkele basisprocessen, zoals het zogenaamde drieluik van de gerechtelijke identificatie; bedoeld wordt men verzuimt teveel de vingerafdrukken, de foto en de beschrijving van een aangehouden persoon vast te leggen; ook de kwaliteit van het PV zou te wensen overlaten maar een recentere diepgaandere bevraging bij de magistraten bewijst dat dat eigenlijk best wel mee valt

- dat het researchmanagement ten volle dient gebruikt, en dat de onderzoeksrechters er zich zouden moeten in inschrijven

- dat de schaalgrootte van de lokale politie soms maakt dat de lokale recherche te klein uitvalt

- dat de COL 2/02, de richtlijn die de taakverdeling inzake recherche tussen lokale en federale politie, aan verfijning toe is en dat ook daar de onderzoeksrechters rekening zouden moeten mee houden

- dat er zich capaciteitsproblemen stellen inzake computercrime, economisch financiële criminaliteit, corruptie, labo's van technische en wetenschappelijke politie en terrorismebestrijding; capaciteitsproblemen die gezien de budgettaire context zich in de toekomst nog scherper zullen stellen; en wat dat laatste betreft, de terrorismebestrijding, zegt het rapport dat de capaciteit ten dienste van het federaal parket onvoldoende soepel wordt opgehoest vanuit de arrondissementen.

Duidelijke knelpunten en dus werk aan de winkel. Maar tegelijk zegt het rapport dat het model werkt. Ook inzake recherche. En, als ik naar de operationele resultaten kijk, ben ik geneigd te zeggen, in de eerste plaats inzake recherche.

3. Ten derde op wat ik verneem vanwege de **magistratuur**. Zij hebben ruimschoots de kans gekregen het rapport van de federale politie te voeden.

En heel wat van de genoemde kritiek is van hun hand. Maar uit de dagelijkse contacten kan ik door de band een zeer groot vertrouwen ervaren vanwege de magistraten in het algemeen en van het Openbaar Ministerie in het bijzonder.

Van enige nostalgie naar de pré-hervormingsperiode word ik alvast weinig of niks gewaar. En vergeten we toch niet dat met de hervorming het parket haar eigen gerechtelijke politie heeft verloren. Een enkeling, geconfronteerd met het eeuwige capaciteitsprobleem, wil wel eens pleiten voor beheersbevoegdheid, maar de meesten hebben begrepen dat gezag (in de zin van : bepalen wat die politie doet) mogelijk is zonder die bevoegdheden inzake tucht, mobiliteit en andere.

De vraag die zich nog stelt is: Is al dat goed nieuws, dat optimisme ook inzake eventuele nieuwe misdaden terug te brengen tot de hervorming? Zijn die prachtige resultaten enkel het werk van de structuurwijziging? Is alles terug te brengen tot de fusie van de BOB en GPP en het wegwerken van het concurrentieel model? Of **is er daarbuiten nog één en ander?**

Daarop is mijn antwoord zeer affirmatief: natuurlijk zijn er andere aspecten die evenzeer een gunstig effect hebben.

1. In de eerste plaats inzake de **regelgeving**. Ik denk met name aan de BOM-wetgeving, die duidelijkheid en rechtzekerheid bracht. En die mede maakt dat we inzake de delicate operaties zoals het runnen van informanten en undercoverwerk zo goed als geen moeilijkheden hebben gekend.

2. De ontwikkeling van het **recherchemanagement**. In gezond overleg komen politie en Openbaar Ministerie tot de juiste aanpak van de juiste dingen, beleidsmatig (prioriteiten), beheersmatig en zaakgebonden.

3. De **techniek** helpt ons evenzeer veel vooruit. En dan denk ik niet alleen aan het forensische (DNA en andere sporen). Maar ook aan de telefonie en aan de gegevens van camerabewaking. En natuurlijk is daar enige vorm van wedloop. Criminelen passen zich aan. Weten dat hun GSM hen kan verraden, inzake inhoud van gesprekken, inzake lokalisatie. Ze communiceren over internet. En het is niet altijd makkelijk mee te zijn in die wedloop. Maar inmiddels groeien de mogelijkheden wel. Want informatica laat sporen na.

En dat alles maakt dat **het verhoor** haar juiste plaats krijgt in de bewijsgeving. Het verhoor van slachtoffer, getuige en verdachte is belangrijk en het moet maximaal kwalitatief gebeuren, gericht op de waarheidsvinding (wat verschillend is van een bekentenis). Maar het is slechts één deel van het proces en de rechter zal meer willen om tot een overtuiging te komen. Dat ligt overigens in de lijn van de felbesproken arresten van het Europees Hof van de Rechten van de Mens, gekend onder de namen Salduz en Panovits. Zeker het eerste verhoor, gepleegd alvorens de verdachte de mogelijkheid kreeg met zijn advocaat te spreken, hebben geen bewijswaarde ten laste.

Toekomstperspectieven

Is daarmee alles gezegd? Loopt alles op wieltjes? Zeker niet. Er is nog een zee van ruimte ter verbetering. Ik noem een aantal zaken, de meesten zijn het onderwerp van verbeteringsprojecten:

- beter discipline bij afstappingen ter plaatse; respect voor de uitsluitingszone; we werken aan een handboek inzake de aanpak van verdacht overlijden;
- het professioneel beheer van de inbeslaggenomen voorwerpen, de zogenaamde chain of custody; een werkgroep Pacos (pièces à conviction overtuigingsstukken) komt weldra met resultaten;
- het op peil houden en liefst verhogen van de expertise inzake economisch-financiële criminaliteit, met als dreigende wolken de combinatie van verminderde budgetten en verouderende manpower; de zeer krappe budgettaire ruimte benutten we alvast om gespecialiseerde middenkaders (informatici en boekhouders) aan te werven en we hebben recent de prognose van uitstroom duidelijk in beeld gebracht;
- verhoogde mogelijkheden inzake DNA, hetgeen wetgevend werk vereist;
- bijkomende inspanningen om de evoluties inzake communicatietechnologie te volgen en te benutten;

- de ontwikkeling van de internationale politiesamenwerking, binnen Europa en erbuiten;
- de ontwikkeling van tools om het recherchemanagement te ondersteunen (Pol Office onderzoek);
- de daadwerkelijke implementatie van het ILP-concept;
- we hebben een kwaliteitssysteem ingevoerd, gebaseerd op EFQM.Pol waaruit constant verbetergroepen op meerdere niveaus werkzaam zijn. Eén van de grotere projecten is de kwaliteitsmeting van PV's en gerechtelijke dossiers.

Ik vat samen

Ik had 3 redenen om te zeggen dat sinds de politiehervorming de kans om Dutroux of de Bende van Nijvel te pakken groter is dan voordien:

- we hebben operationele resultaten geboekt;
- het rapport 10 jaar Octopus geeft knelpunten weer maar is in globale positief;
- de magistratuur is naar mijn aanvoelen tevreden.

Uit oprechte bescheidenheid heb ik gemeld dat de positieve trend ook te maken had met andere dingen

- verbeterde regelgeving
- recherchemanagement
- techniek.

Ik rondde af met een tiental verbeterprojecten die aanduiden dat er genoeg brood op de plank ligt.

In de hoop dat in 2014, ondanks enkele moeilijke budgettaire jaren, het rapport 15 jaar Octopus nog enthousiaster zal zijn dan hetgene dat vandaag het onderwerp van debat was. Dat is alvast mijn ambitie.

Ik dank u voor uw aandacht.